

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา และความต้องการในการใช้รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน 3) เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน และ 4) เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย Research₁ (R₁) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา และความต้องการ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาครู ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การพัฒนารูปแบบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธีการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา หลักสูตรและการสอน และมีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1) แบบวิเคราะห์เอกสาร และ 2) แบบสัมภาษณ์

2. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการใช้รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ให้ข้อมูล คือ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 20 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน และผู้ปกครอง จำนวน 2 คน รวมจำนวน 24 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา Development₁ (D₁) เป็นการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน โดยดำเนินการดังนี้

1. ร่างรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน และคู่มือการใช้รูปแบบ โดยนำประเด็นจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาและความต้องการ มาสังเคราะห์เป็นร่างรูปแบบ

2. ตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีและความสอดคล้องของร่างรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ในวันที่ 17 มกราคม 2562 เวลา 9.00 - 12.00 น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา หลักสูตรและการสอน การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา และมีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีและความสอดคล้องของร่างรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

3. หลังจากผู้วิจัยจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 11 คน ไปปรับปรุงแก้ไข ให้รูปแบบมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4. ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา หลักสูตรและการสอน การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา และมีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย Research₂ (R₂) เป็นการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

ผู้วิจัยนำรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไปทดลองใช้ภาคสนามในปีการศึกษา 2562 ดำเนินการตามแบบแผนการวิจัยเป็นแบบทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Design) โดยใช้แบบกลุ่มเดียวมีการวัดก่อนและหลังการให้สิ่งทดลอง (One Group Pretest - Posttest Design)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ

1. ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 140 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สามารถอ่านและเข้าใจความหมายของแบบสอบถามได้ด้วยตนเอง เพื่อให้ข้อมูลด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

2. ตัวแปรตาม คือ ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ประกอบด้วย 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 2) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 3) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาครูตามรูปแบบฯ และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) แบบประเมินหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Wilcoxon Signed Ranks Test

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา Development₂ (D₂) เป็นการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

ผู้วิจัยประเมินประสิทธิผลของรูปแบบโดยการนำรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ที่ผ่านการทดลองใช้ภาคสนามในปีการศึกษา 2562 มาแล้ว และนำมาใช้จริงในปีการศึกษา 2563 ดำเนินการตามแบบแผนการวิจัยเป็นแบบทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Design) โดยใช้แบบกลุ่มเดียวมีการวัดก่อนและหลังการให้สิ่งทดลอง (One Group Pretest - Posttest Design)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ

1. ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 21 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 147 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สามารถอ่านและเข้าใจความหมายของแบบสอบถามได้ด้วยตนเอง เพื่อให้ข้อมูลด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

2. ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ประกอบด้วย 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 2) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 3) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาครูตามรูปแบบฯ และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) แบบประเมินหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Wilcoxon Signed Ranks Test

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาและความต้องการในการใช้รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน รายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

1.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาครู ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ ด้วยวิธีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม มีดังนี้ 1) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครู ประกอบด้วย ความสำคัญของการพัฒนาครู หลักการพัฒนาครู แนวทางการพัฒนาครู กระบวนการพัฒนาครู 2) แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ความสำคัญของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ระดับของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แนวทางการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 4) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนารูปแบบ การตรวจสอบรูปแบบ

1.2 สภาพปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ของครูส่วนใหญ่ยึดกรอบเนื้อหาตามหนังสือเรียน เน้นการป้อนเนื้อหาให้ผู้เรียน ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย และการสาธิตเป็นหลัก ขาดการส่งเสริมให้นักเรียนฝึกทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา ครูขาดทักษะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การประยุกต์ใช้รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและตัวชี้วัด 2) สื่อการเรียนรู้ไม่เพียงพอและไม่มีความหลากหลาย สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ส่วนใหญ่คือ หนังสือเรียนและแบบฝึกหัดจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ การใช้ชีวิตที่ศัน และมีการสร้างสื่อการเรียนรู้เพิ่มเติม แต่ยังไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาและตัวชี้วัดเท่าที่ควร 3) การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ พบว่า ครูใช้การทดสอบความรู้ด้วยการใช้แบบทดสอบ เน้นการวัดพฤติกรรมด้านความรู้ความเข้าใจเป็นหลัก ไม่ครอบคลุมพฤติกรรมอื่น ๆ เช่น การนำไปใช้ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ การประเมินผลด้านทักษะและความสามารถของนักเรียนครูยังขาดการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่ถูกต้องและเหมาะสม ไม่มีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน

1.3 ความต้องการของครูในการใช้รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน พบว่า ครูต้องการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ การประยุกต์ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย การพัฒนาครูควรจะใช้วิธีการที่หลากหลาย และหากนำรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน มาใช้ในการพัฒนาครู จะทำให้ครูในโรงเรียนได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการนำแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในโรงเรียนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการพัฒนาครู รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพในการขอมือหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตามหลักเกณฑ์ ว 21/2560 ที่กำหนดให้ครูต้องมีชั่วโมง PLC ไม่ต่ำกว่า 50 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา และครูคาดหวังว่าเมื่อได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูที่พัฒนาขึ้น จะทำให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและเต็มตามศักยภาพ

2. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

2.1 รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า STAR-2S Model ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการพัฒนา มี 5 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision: S) ชั้นที่ 2 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning: T) ชั้นที่ 3 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning Management: A) ชั้นที่ 4 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (Reflection: R) ชั้นที่ 5 การแสดงผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (Show & Share: 2S) 4) ระบบสนับสนุน 5) เงื่อนไขความสำเร็จ และ 6) การวัดและประเมินผล

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน มีดังนี้

3.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

3.3 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน มีดังนี้

4.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แบ่งออกเป็น ผลการประเมินหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

4.3 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา และความต้องการในการใช้รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

1.1 ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครู ประกอบด้วย ความสำคัญของการพัฒนาครู หลักการพัฒนาครู แนวทางการพัฒนาครู กระบวนการพัฒนาครู 2) แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ความสำคัญของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ระดับของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แนวทางการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 4) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย องค์ประกอบของรูปแบบ การพัฒนารูปแบบ การตรวจสอบรูปแบบ นอกจากนี้ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้ 1) การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะสูงและประสิทธิภาพ ควรมุ่งเน้นการบูรณาการเข้ากับการปฏิบัติงานประจำของครูอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการพัฒนาครูที่หลากหลายวิธี สอดคล้องกับความต้องการของครู ส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้และนวัตกรรม การเรียนรู้ใหม่ ๆ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นระบบ การสะท้อนผลการปฏิบัติงานระหว่างครู ตลอดจนการมีระบบพี่เลี้ยงและการให้คำปรึกษาแนะนำ 2) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมตัวของครู ผู้บริหาร และนักศึกษาคณาจารย์พื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน แบบทีมเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน แบ่งปันแนวปฏิบัติเชิงวิชาชีพ มุ่งเน้นผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำคัญ 3) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้

รวมถึงการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการทำงานแบบร่วมมือกัน และ 4) การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ควรสอดคล้องกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครู ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีองค์ประกอบและกระบวนการพัฒนาครูที่ชัดเจนและสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สมาน อัครภูมิ (2561: 8 - 9) กล่าวว่า แนวทางการสร้างและพัฒนารูปแบบจะเริ่มต้นจาก 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการสร้างรูปแบบ 2) การสร้างและพัฒนารูปแบบ และ 3) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มารุต พัฒนาผล (2557: 688 - 689) บุญยฤทธิ์ ปิยะศรี (2556: 195) ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2557: 99) ชีระชัย รัตนรังษี (2560: 78) สายสุนีย์ กอสนาน (2562: 107 - 108) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งได้ทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ด้วยวิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ จากผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานดังกล่าวสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ไปใช้ในการออกแบบและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน รวมทั้งการสร้างคู่มือการใช้รูปแบบและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 สภาพปัญหาในการจัดการเรียนรู้ พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูส่วนใหญ่ยึดกรอบเนื้อหาตามหนังสือเรียน เน้นการป้อนเนื้อหาให้ผู้เรียน ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย และการสาธิตเป็นหลัก ขาดการส่งเสริมให้นักเรียนฝึกทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ครูขาดทักษะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การประยุกต์ใช้รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและตัวชี้วัด สื่อการเรียนรู้มีไม่เพียงพอและไม่มีความหลากหลาย สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ หนังสือเรียน แบบฝึกหัด การใช้วิดีโอ และมีการสร้างสื่อการเรียนรู้เพิ่มเติม การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูใช้การทดสอบความรู้ด้วยการใช้แบบทดสอบและเน้นการวัดพฤติกรรมด้านความรู้ความเข้าใจเป็นหลัก นอกจากนี้ยังพบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่ำกว่าระดับประเทศ เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละรายวิชาใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ร้อยละของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละรายวิชาในระดับ 3 ขึ้นไป ภาพรวมของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2561 มีค่าเท่ากับร้อยละ 77.18 ยังต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด โดยเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด คือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จากผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาดังกล่าว บ่งชี้ให้เห็นว่า ผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลห้วยทับทันยังไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยังไม่มีประสิทธิภาพ พบว่า มีประเด็นสำคัญ ดังนี้ 1) พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู 2) พื้นฐานครอบครัว และ 3) พื้นฐานความรู้ของนักเรียน ซึ่งประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คือ ประเด็นพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู เพราะครูเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งโรงเรียนอนุบาลห้วยทับทันได้ดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การส่งครูเข้าร่วมอบรม ประชุมสัมมนา ศึกษา

ดูงาน และเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ เป็นต้น แต่จากผลการดำเนินงาน พบว่า ครูยังมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบเดิม ๆ ยึดกรอบเนื้อหาตามหนังสือเรียน ครูเน้นการป้อนเนื้อหาให้นักเรียนมากกว่าเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากสภาพปัญหาดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2558: 79) กล่าวว่า สภาพปัญหาของการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน พบว่า ครูขาดการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนการออกแบบการสอนและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนเนื้อหาที่จะสอนนั้นยังขาดการคัดกรองประเภทขององค์ความรู้ที่จะสร้างเสริมให้ผู้เรียนอย่างชัดเจนและมีความเชื่อมโยงกัน อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนยังเน้นครูเป็นศูนย์กลาง ทำให้ผลการเรียนรู้ไม่ตรงและบรรลุตัวชี้วัดที่หลักสูตรกำหนด สอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2558: 38) พบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้หรือการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่โดยตรงของครูผู้สอน ปัญหาที่พบในปัจจุบัน คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนและห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครูขาดเทคนิคการสอนที่หลากหลาย สอนด้วยวิธีการแบบเดิม ๆ ที่ไม่มุ่งใจให้เด็กรู้สึกอยากเรียนและเด็กเหมือนถูกกำหนดให้เรียน จึงไม่สามารถดึงศักยภาพของเด็กออกมาได้อย่างเต็มที่ โดยส่วนใหญ่ครูใช้วิธีการสอนบรรยายหน้าชั้นเรียนให้เด็กท่องจำความรู้ เนื่องมาจากครูขาดทักษะการกระตุ้นหรือการนำวิธีการต่าง ๆ เพื่อจุดประกายให้เด็กคิดค้นหาคำตอบหรือเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในห้องเรียนกับนอกห้องเรียนเพื่อต่อยอดให้เกิดการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ ขาดกิจกรรมที่让孩子มีส่วนร่วม ขาดการใช้และพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงบูรณาการของตนเอง ขาดการพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม ตลอดจนขาดความเข้าใจในสิ่งที่กำลังเรียนรู้ ไม่สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กวิสรา ชื่นอรุรา (2560: 237 - 242) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมการคิดโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นฐาน สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา พบว่า 1) ปัญหาด้านการจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ สื่อและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกไม่เพียงพอ ไม่มีคุณภาพ ครูไม่ได้นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน 2) ปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ครูสอนโดยยึดกรอบเนื้อหาตามหนังสือเรียน ขาดการส่งเสริมให้นักเรียนฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ครูไม่มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลทักษะการคิดที่เชื่อมโยงมาตรฐาน ครูมีภาระงานมากบรรยายภาคในชั้นเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครูเน้นการท่องจำสูตรต่าง ๆ ครูขาดการนำรูปแบบการสอนมาใช้ ส่วนใหญ่จะเน้นวิธีสอนและเทคนิคการสอนด้วยการบรรยายหรือการอภิปราย การยกตัวอย่าง 3) ปัญหาด้านการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ ขาดความร่วมมือในลักษณะเครือข่ายการเรียนรู้ 4) ปัญหาเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาหลักของนักเรียนยังไม่บรรลุเป้าหมายตามที่มาตรฐานการศึกษา กำหนด ขาดทักษะการใช้กระบวนการเพื่อแก้ปัญหา การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ค่อนข้างน้อย นักเรียนไม่สามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ จากผลการศึกษาสภาพปัญหาดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในการออกแบบและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

1.3 ความต้องการของครูในการใช้รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน พบว่า ครูต้องการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ การประยุกต์ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย การพัฒนาครูควรจะใช้วิธีการที่หลากหลาย และหากนำรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน มาใช้ในการพัฒนาครูจะทำให้ครูในโรงเรียนได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการนำแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในโรงเรียนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการพัฒนาครู รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพในการขอมือหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตามหลักเกณฑ์ ว 21/2560 ที่กำหนดให้ครูต้องมีชั่วโมง PLC ไม่ต่ำกว่า 50 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา และครูคาดหวังว่าเมื่อได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูที่พัฒนาขึ้นจะทำให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ ยนต์ ชุ่มจิต (2553: 33 - 34) มารุต พัฒนา (2557ก: 577) ธงชัย คำปวง (2561: 45) และ Clark (1994: 37 - 46) สรุปไว้ว่า การพัฒนาครูต้องสนองความต้องการและความจำเป็นของครูและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา การพัฒนาครูต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ มีกระบวนการพัฒนาที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ และนวัตกรรมการเรียนการสอนใหม่ ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง จัดให้ครูได้สะท้อนคิดการปฏิบัติของตนเอง (Reflective Practice) และให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สอนด้วยกัน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community) สอดคล้องกับแนวคิดของ พงษ์ศิริบรรณพิทักษ์ (2556: 70) มารุต พัฒนา (2557ก: 591) ปองทิพย์ เทพอารีย์ และมารุต พัฒนา (2557: 284 - 296) พิณสุดา สิริธรงค์ศรี (2557: 24 - 25) ธงชัย คำปวง (2561: 45) กิ่งแก้ว ภูทองเงิน (2561: 28) Kortecamp & Croninger (2005: 75) DeMonte (2013: 7 - 8) สรุปไว้ว่า การพัฒนาครูต้องดำเนินการพัฒนาบนพื้นฐานของการปฏิบัติงานประจำของครูอย่างต่อเนื่อง เน้นกระบวนการของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มากขึ้น มีการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษา (Coaching and Mentoring) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ การสะท้อนผลการปฏิบัติงานระหว่างครู ตลอดจนผู้บริหารให้การสนับสนุนส่งเสริมด้วยวิธีที่เหมาะสมในแต่ละบุคคล เพื่อให้ครูได้แสดงความรู้ความสามารถที่แท้จริงของตนอย่างเต็มศักยภาพ โดยมีเป้าหมายของการพัฒนา คือ ให้ครูได้นำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้เกิดผลกับนักเรียนเป็นสำคัญ และเกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู ทั้งนี้กระบวนการพัฒนาครูนั้นมีหลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับ การคัดเลือกกิจกรรมหรือวิธีเหล่านั้นมาใช้และควรคำนึงถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของครู ซึ่งการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะสูง และสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องมีทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน นอกจากนี้ ผลการศึกษาความต้องการของครู สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กวิสรา ชื่นอรุรา (2560: 237 - 242) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมการคิดโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นฐาน สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการของครู มีดังนี้ 1) ความต้องการด้านการจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ การปรับปรุง

แหล่งเรียนรู้ให้มากขึ้น พัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้ทันสมัยและส่งเสริมการใช้อย่างต่อเนื่อง และมีการอบรมผลิตสื่อและศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอื่นที่เป็นต้นแบบ 2) ความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การเพิ่มพูนประสบการณ์ของครู การจัดให้ไปศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ภายนอก 3) ความต้องการด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การพัฒนาระบบการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและการส่งเสริม สนับสนุน และกระตุ้นให้ครูผู้สอนนำผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออกไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และมีดำเนินการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็นระบบที่ชัดเจน และยังคงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สนั่น วงษ์ดี (2561: 134 - 135) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนด้วยวิธีสหสาขาวิชาชีพและแนวทางปัญญาสำหรับพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมัธยมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 พบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการสอนและเทคนิคการสอน และด้านบุคลิกลักษณะของครู จากผลการศึกษาความต้องการดังกล่าวสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ไปใช้ในการออกแบบและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

2. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

2.1 รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า STAR-2S Model ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการพัฒนา มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision: S) ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning: T) ขั้นที่ 3 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning Management: A) ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (Reflection: R) ขั้นที่ 5 การแสดงผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (Show & Share: 2S) 4) ระบบสนับสนุน 5) เงื่อนไขความสำเร็จ และ 6) การวัดและประเมินผล ทั้งนี้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีกระบวนการพัฒนาที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รวมกลุ่มแบบร่วมมือรวมพลังบนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรที่มีวิสัยทัศน์และภารกิจร่วมกัน เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ สะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น นอกจากนั้นการดำเนินการพัฒนาครูจะมีการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษา (Coaching and Mentoring) จากเพื่อนครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จึงทำให้รูปแบบประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปองทิพย์ เทพอารีย์ และมารุต พัฒผล (2557: 284 - 296) กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรมุ่งเน้นการบูรณาการเข้าไปกับงานประจำบนพื้นฐานของการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ประจำวัน ที่ออกแบบให้ครูได้พัฒนาตนเองไปพร้อม ๆ กับการทำหน้าที่ปกติในลักษณะที่เป็นวงจรการพัฒนา (Development Cycle) โดยให้ครูมองไปที่ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญแล้วประยุกต์ใช้แนวคิด

ทฤษฎีตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการทำงานของตนเอง นอกจากนี้ การจัดให้มีผู้ฝึกสอน (Coach) หรือพี่เลี้ยง (Mentor) ยังช่วยทำให้การพัฒนาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการให้ครูพัฒนาตนเองโดยลำพัง และควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องตลอดจนการให้การสนับสนุนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2555: 134) วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557: 25) วรลักษณ์ ชูกำเนิด และ เอกรินทร์ สังข์ทอง (2557: 100) มารุต พัฒนา (2557ก: 583 - 584) ขวลิต ชูกำแพง (2560: 5) สุวิมล ว่องวานิช (2561: 28) Sergiovani (1994: 8) และ Thompson, Gregg, & Niska (2004: 2) สรุปไว้ว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพพัฒนามาจากแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้และปรับประยุกต์ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนที่มีบริบทด้านความสัมพันธ์เชิงชุมชนที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับฐานวัฒนธรรม พฤติกรรมเชิงคุณค่า ความเป็นกัลยาณมิตร และการเรียนรู้ร่วมกันที่เปลี่ยนแปลงให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้และพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนโดยที่มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา (2556) อนุสรรา สุวรรณวงศ์ (2559: 15) Louis & Kruse (1995: 46 - 58) Bolam, et al. (2005: 46 - 58) Hord, et al. (2010: 55 - 71) Kenoyer (2012: 154 - 167) สรุปไว้ว่า การเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์อันดีในโรงเรียน เสริมสร้างวัฒนธรรมขององค์กรที่ดี โดยมีครู ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญ เข้ามามีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง อันเป็นกระบวนการช่วยเหลือให้ครูเป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้ และให้อิสระในการทำงานเพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เน้นการทำงานเป็นทีม มีการยอมรับและความเชื่อถือไว้วางใจในการทำงานร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ ชูชาติ พวงสมจิตร (2560: 34) กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ PLC คือ วิธีการในการพัฒนาครูโดยการจัดบรรยากาศให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ครูไม่โดดเดี่ยวและมีเครือข่ายในการทำงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน PLC มีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ 1) เป็นชุมชนที่มีความสัมพันธ์อันดีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข 2) เป็นชุมชนที่มีฉันทะและความศรัทธาในการทำงาน 3) เป็นชุมชนที่เอื้ออาทร มีคุณธรรมและเป็นกัลยาณมิตรกันในทางวิชาการ และ 4) เป็นชุมชนที่สามารถขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพได้ การนำ PLC มาใช้ในสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นวางแผน ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นการสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายร่วม และขั้นกำหนดกิจกรรมการพัฒนา 2) ขั้นลงมือปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่กลุ่มทำกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ 3) ขั้นสังเกตผลการปฏิบัติงาน เป็นขั้นตอนที่สมาชิกแต่ละคนนำผลการปฏิบัติมาเสนอในวงสนทนาโดยเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยปกตินิยมใช้การทบทวนระหว่างปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือในการสังเกตผลการปฏิบัติงาน และ 4) ขั้นสะท้อนผล เป็นขั้นการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูผ่านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยหลักการนำ PLC มาใช้ในโรงเรียนจะสำเร็จหรือไม่ขึ้นกับเงื่อนไข 5 ประการ ได้แก่ ความเป็นผู้นำที่สนับสนุนและแบ่งปันการเรียนรู้ร่วมกัน และการประยุกต์ใช้ความรู้ ค่านิยมร่วมและวิสัยทัศน์ร่วมของสมาชิกเงื่อนไขที่ช่วยผดุงความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้และ

การแบ่งปันการปฏิบัติ สอดคล้องกับองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามแนวคิดของ ฌองค์คฤทธิ อินทนาม (2553: 219 - 220) วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557: 97 - 100) อนุสรรา สุวรรณวงศ์ (2557: 167 - 168) เรวณี ชัยเขวรัตน์ (2558: 17 - 18) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2559: 335 - 336) ชาริณี ตรีวีรญาณ (2560: 301 - 302) สมาพร มณีอ่อน (2560: 34) อำนาจ เหลื่อน้อย (2561: 317 - 318) Louis & Kruse (1995: 187 - 207) Hipp & Huffman (2003: 5 - 8) Stoll & Louis (2007: 1 - 13) DuFour, et al. (2010: 9 - 14) Hord (2010: 20 - 24) Martin (2011: 142 - 152) Kenoyer (2012: 17) สรุปได้ว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision) 2) ทีมร่วมมือร่วมพลัง (Collaborative Teamwork) 3) การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning and Development) 4) การร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (Collective Responsibility for Student Learning) 5) การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflective Dialogue) และ 6) ภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Watson (2014: 18 - 29) พบว่า คุณลักษณะสำคัญของชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ คือ การสร้างคุณค่าและวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Values and Vision) การเรียนรู้ (Learning) และการสร้างชุมชน (Community) ของสมาชิกในชุมชน โดยใช้การสร้างเป้าหมายร่วมกันเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามกระบวนการ ได้แก่ การสะสมประสบการณ์และบทเรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน การคิดสะท้อนกลับโดยใช้การสืบสอบอย่างมืออาชีพ (Reflective Professional Inquiry) การทำงานร่วมกันโดยเน้นที่การเรียนรู้และการสนับสนุนส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มและการพัฒนารายบุคคลของครู โดยสมาชิกครูที่มาร่วมกันสร้างคุณค่าและวิสัยทัศน์จะต้องมีลักษณะสมาชิก คือ การเป็นสมาชิกร่วมกัน การสร้างความไว้วางใจ ความเคารพ และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้ง การเปิดกว้างทางความคิด การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือร่วมกัน นอกจากนี้ผลการพัฒนารูปแบบยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร รอดพวง และคณะ (2560: 282) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้การคิดอย่างเป็นระบบและการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครูผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้การคิดอย่างเป็นระบบ และการสร้างสรรค์นวัตกรรม ของนักศึกษาวิชาชีพครู มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอน 4) ปัจจัยสนับสนุนขั้นตอนการทำงาน และ 5) การวัดและประเมินผล สำหรับขั้นตอนของรูปแบบมี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การเตรียมการ (Prepare: P) ขั้นที่ 2 การวางแผน (Plan: P) ขั้นที่ 3 การปฏิบัติ (Perform: P) ขั้นที่ 4 การสังเกตผล (Review: R) และขั้นที่ 5 การสะท้อนผล (Reflect: R) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระชัย รัตนรังษี (2560: 156 - 158) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 3) การจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน 4) การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 5) การถอดบทเรียนหลังปฏิบัติการ และมีเงื่อนไข 2 ประการ คือ ภาวะผู้นำและบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล สพฤกษ์ศรี (2561: 340 - 342) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพโดยผสมผสานเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐานที่ส่งเสริมความสามารถใน

การสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีชื่อว่า “IDEA Model” ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอน การดำเนินงาน 4) เงื่อนไขสำคัญในการนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ 5) การวัดและประเมินผล 6) ระบบสนับสนุน ซึ่งรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีการให้คำแนะนำช่วยเหลือ (Coaching) การเป็นผู้ดูแล ให้คำปรึกษา (Mentoring) การสะท้อนผลแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Reflection) การพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ (Evolution) ผ่านเทคโนโลยีในกระบวนการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายสุนีย์ กอสนาน (2562: 245 - 249) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ชุมชนการเรียนรู้ เชิงวิชาชีพโดยผสมผสานเครือข่ายสังคมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบไตรตรอง ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า รูปแบบชุมชน การเรียนรู้เชิงวิชาชีพ มีชื่อว่า “KCKRSP Model” มีกระบวนการดังนี้ ขั้นที่ 1 การให้ความรู้และสร้าง ประสบการณ์ (Knowledge: K) ขั้นที่ 2 การโค้ช (Coaching: C) ขั้นที่ 3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing: K) ขั้นที่ 4 การไตรตรองสะท้อนคิด (Reflection: R) ขั้นที่ 5 การนิเทศติดตาม จากฝ่ายบริหาร (Supervision: S) ขั้นที่ 6 การนำเสนอผลงานการสอนแบบไตรตรอง (Presentation: P) ทั้งนี้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีการให้คำแนะนำช่วยเหลือ (Coaching) การเป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษา (Mentoring) การสะท้อนผล (Reflection) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (Evolution) ผ่านทางเครือข่าย สังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรณ์ยพล วิวรรณมงคล (2561: 92 - 93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบ การพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้ ตามแนวสะเต็มศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการพัฒนาครูแบบฯ มี 3 ระยะ 6 ขั้นตอน ดังนี้ ระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาครู ระยะที่ 2 การพัฒนาครูด้วยกระบวนการ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ขั้นที่ 1 ร่วมสร้างกลุ่มและวิเคราะห์ปัญหาจากผลการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 วางแผนกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ขั้นที่ 3 สร้างองค์การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ขั้นที่ 4 ร่วมสะท้อน จากผลลัพธ์ ระยะที่ 3 เผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชน (Best Practice) รูปแบบมีประสิทธิภาพ เชิงประจักษ์ โดยได้ดำเนินการสังเคราะห์และนำไปทดลองใช้จริง และตรวจสอบกับผู้ทรงคุณวุฒิอีก ครั้งเพื่อยืนยันประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ของรูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุปรินชา ครุศรี และคณะ (2563: 316) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการพัฒนาครู ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1.1) กระบวนการ มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การมีวิสัยทัศน์ร่วม (2) การร่วมแรงร่วมใจร่วมมือร่วมพลัง (3) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (4) ภาวะผู้นำร่วม (5) การปฏิบัติจริงร่วมกัน และ (6) การสะท้อนผลการปฏิบัติ 1.2) วิธีการพัฒนาครู มี 6 วิธี ได้แก่ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำวิจัย การศึกษาเรียนรู้จาก การปฏิบัติงาน การพัฒนาตนเอง การฝึกอบรมสัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) รูปแบบ ที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า 6 cross 6 Model ประกอบด้วย 2.1) แนวคิดและหลักการ 2.2) วัตถุประสงค์ 2.3) ระบบและกลไก 2.4) วิธีการดำเนินงาน 2.5) การประเมินผล 2.6) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัญญา ก้องวัฒน์โกศล และมนสิข สิริสมบุญรณ์ (2563: 176) ได้ทำการ วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครู สังกัด กรุงเทพมหานคร พบว่า กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

สำหรับครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีค่านิยม และบรรทัดฐานร่วมกัน 2) การกำหนดเป้าหมายร่วมกันเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน 3) การร่วมมือรวมพลัง 4) การชี้แนะหรือการให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ 5) การสนทนาเพื่อสะท้อนผล 6) เงื่อนไขการสนับสนุน 7) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาครู ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การพัฒนารูปแบบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ ดำเนินการพัฒนารูปแบบตามระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่ง ออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา และความต้องการของ ครูในการใช้รูปแบบการพัฒนาครูฯ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการ จัดสนทนากลุ่ม ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูฯ และผ่านการ ตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีและความสอดคล้องของร่างรูปแบบด้วยวิธีการสัมมนาอิง ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) แล้วได้นำร่างรูปแบบไปปรับปรุงแก้ไข จากนั้นประเมิน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ขั้นตอนที่ 3 เป็นการทดลองใช้ รูปแบบการพัฒนาครูฯ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาครูฯ ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดของ สมาน อัครภูมิ (2561: 8 - 9) ได้กำหนดแนวทางการสร้างและพัฒนารูปแบบไว้ว่า ขั้นตอนการสร้างและพัฒนารูปแบบอาจจะเริ่มต้นจาก 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการสร้างรูปแบบ 2) สร้างและพัฒนารูปแบบ 3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ สอดคล้องกับ แนวคิดของ Keeves (1988: 379 - 380) กล่าวว่า การตรวจสอบรูปแบบที่สังเคราะห์ได้นั้นมีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบในการปฏิบัติจริง ผลการตรวจสอบ นำไปสู่การปฏิเสธหรือยอมรับรูปแบบ รวมไปถึงการนำไปสู่การสร้างรูปแบบใหม่ การปรับปรุงหรือ การพัฒนารูปแบบเดิมและสร้างเป็นทฤษฎีใหม่ต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มารุต พัฒผล (2557ช: 688 - 689) บุญยฤทธิ์ ปิยะศรี (2556: 195) ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2557: 99) ธีระชัย รัตนรังษี (2560: 78) อำนาจ เหลื่อน้อย (2560: 83) สายสุนีย์ กอสนาน (2562: 107 - 108) ได้ทำการวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาและความต้องการด้วยวิธีการวิเคราะห์เอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม เพื่อนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบ เป็นการร่างรูปแบบและตรวจสอบรูปแบบ โดยสัมมนา อิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ โดยการนำรูปแบบไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังการพัฒนา (One Group Pretest - Posttest Design) ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงรูปแบบ โดยการประเมิน ประสิทธิภาพของรูปแบบและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบให้สมบูรณ์ จากผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยณัฐ กุศลมาลย์ (2560: 107 - 110) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการ

เรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนั่น วงษ์ดี (2561: 134 - 135) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนด้วยวิธีผสมผสานการชี้แนะทางปัญญาสำหรับพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมพล สุปัญญาบุตร (2562: 176 - 177) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ วศินี รุ่งเรือง (2562: 207 - 211) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพที่ส่งเสริมศิลปะการสอนของครู พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุธ แวงธิดาร (2562: 120 - 121) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวดี ใจแน่น และบุญชม ศรีสะอาด (2563: 270 - 271) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน พบว่า

3.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากครูได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทันเน้นส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งตลอดระยะเวลาการพัฒนามีการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษา (Coaching and Mentoring) จากเพื่อนครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552: 61 - 62) กล่าวว่า การพัฒนาครูมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ซึ่งในที่สุดจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาและใช้หลักสูตรแบบอิงมาตรฐานให้ประสบความสำเร็จ สถานศึกษาจะต้องพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง เน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดประเมินผล โดยมีมาตรฐานและตัวชี้วัดเป็นเป้าหมาย การจัดการเรียนรู้แบบ

บูรณาการ การฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม รูปแบบการพัฒนาบุคลากรจะต้องใช้การนิเทศทั้งแบบกลุ่มและเป็นรายบุคคล โดยการสอนแนะ (Coaching) การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และจะต้องได้รับการประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ บังอร เสรีรัตน์ (2560: 155) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมชุดความคิดเกี่ยวกับการสอนของครูประถมศึกษา พบว่า คณะแนวชุดความคิดเกี่ยวกับการสอนของครูประถมศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรณ์ยพล วิวรรณมงคล (2561:92 - 93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจต่อการจัดการเรียนรู้บูรณาการสะเต็มศึกษาหลังการใช้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา บุญมาก (2561: 150 - 152) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนเชิงรุกหลังการส่งเสริมสูงกว่าก่อนการส่งเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จำรัส อินทลาภาพร (2562: 46) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาสำหรับครูประถมศึกษา พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาของครูหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมอร ศรีวรชิน (2562: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะชีวิตของผู้เรียน โรงเรียนที่พริ้งพิทยาคม พบว่า ความรู้ความเข้าใจของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหลังจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรม

3.2 ผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องมาจากครูได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ตามกระบวนการพัฒนา 5 ขั้น ซึ่งในการพัฒนาครูแบ่งออกเป็น 4 วงรอบ ตลอดปีการศึกษา นอกจากนั้นได้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และมีการประเมินพัฒนาการด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 ครั้ง และการประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู จำนวน 4 ครั้ง ซึ่งในแต่ละครั้งมีการสะท้อนผลและให้ข้อเสนอแนะแก่ครู เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น และตลอดระยะเวลาการพัฒนามีการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษา (Coaching and Mentoring) จากเพื่อนครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอบนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรที่มีวิสัยทัศน์และภารกิจร่วมกัน เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ สะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิมล ว่องวานิช

(2561: 28) กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการที่เปิดพื้นที่การเรียนรู้สำหรับครู มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ทำให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูที่ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาเพื่อให้เกิดผลต่อผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2559: 335 - 336) กล่าวว่า การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การปฏิบัติส่วนบุคคล (Shared Personal Practice) เป็นการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนจากการประเมินตนเอง การสังเกตการจัดการเรียนการสอนของเพื่อนครูและผลการประเมินต่าง ๆ เช่น ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งการแบ่งปันประสบการณ์การปฏิบัติส่วนบุคคลนี้จะช่วยให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาความเป็นมืออาชีพ (Professional) ของครูอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ Karma (2006: 240) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงใต้ของมณฑลยูนนาน โดยใช้วิธีการที่เรียกว่า ALRR (ถาม ฟัง ตอบสนอง และสะท้อนให้เห็น) พบว่า ครูคณิตศาสตร์ต้องการมีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพราะทำให้ครูได้พัฒนาสติปัญญา อารมณ์ และเพิ่มความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้น ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา ความสามารถในการสอนคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น กระบวนการการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานในห้องเรียน ครูเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นมืออาชีพมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Graham & Robison (2007: 83 - 110) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการยกระดับคุณภาพครูผ่านโครงการร่วมมือกันเรียนรู้ กรณีศึกษาชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการพัฒนาวิชาชีพกับผลลัพธ์ของเรื่องการสอนปรากฏว่าการเรียนรู้แบบต้นตัวและเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ส่งผลในทางบวกต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ และกิจกรรมการสอนของครู และพบว่าการร่วมกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพของครูในระดับเดียวกัน สอนวิชาเดียวกัน ด้วยการร่วมมือกันเรียนรู้ จะส่งผลต่อการยกระดับความสามารถทางวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมุณธา จุลชาติ (2556: 235 - 238) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการพัฒนาวิชาชีพแบบร่วมมือโดยเน้นครูเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของครูโรงเรียนประถมศึกษาพบว่า ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์หลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปองทิพย์ เทพอารีย์ และมารุต พัฒผล (2557: 284) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษาพบว่า สมรรถนะเชิงวิชาชีพของครูหลังการทดลองใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี ปกครอง และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2561: 52) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.3 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ที่พัฒนาขึ้น มีกระบวนการ

พัฒนาครูที่เป็นระบบและมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ครูร่วมมือรวมพลังกันเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและตลอดระยะเวลาการพัฒนามีการโค้ชและการดูแล ให้คำปรึกษา (Coaching and Mentoring) จากเพื่อนครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังตระหนักถึงการมีภาวะผู้นำร่วมกัน ด้วยการกระจายอำนาจ เพื่อให้ครูมีภาวะผู้นำเพิ่มมากขึ้น จนเกิดเป็นผู้นำร่วมของครูในการขับเคลื่อนสู่การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของครูทุกคนในการตัดสินใจและรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้มีความคล่องตัวในการพัฒนาการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ ซวลิต ซูกำแพง (2560: 5) กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคลากรที่สร้างการเปลี่ยนแปลงและเห็นผลที่ยั่งยืนในโรงเรียน โดยอาศัยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานร่วมกันด้วยสัมพันธภาพที่ดี โดยมีค่านิยมที่นักเรียนเป็นเป้าหมายสำคัญ นอกจากนี้ผลที่เกิดขึ้นจะส่งผลที่ดีต่อนักเรียนแล้ว ยังช่วยทำให้โรงเรียนมีความเข้มแข็งและสามารถทำงานอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Phillip (2009: 310 - 322) พบว่า 5 มิติของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ 1) ความเป็นผู้นำที่เข้าร่วมกันและให้การสนับสนุน 2) มีวิสัยทัศน์ที่เข้าร่วมกัน 3) การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้การเรียนรู้ 4) ปฏิบัติงานร่วมกัน 5) เงื่อนไขการสนับสนุน ซึ่งผลการศึกษาแสดงถึงวัฒนธรรมของโรงเรียนสัมพันธ์กับการได้รับการสนับสนุนโดยมีความไว้วางใจและความเคารพซึ่งกันและกัน ผลสำเร็จเกิดจากการเรียนรู้ร่วมกัน เน้นการเรียนรู้ของนักเรียน ระดับที่มิจะสร้างภาวะความเป็นผู้นำและการเรียนรู้ร่วมกันของส่วนรวม ผู้บริหารในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวก การจัดระเบียบข้อมูลบุคลากร และทรัพยากรในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิภรณ์ ขนอม (2559: 301 - 303) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาไทยของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ แปลงล้วน (2563: 227 - 228) ได้ทำวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูสู่ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูสู่ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มานพ จิตมั่น (2563: 45) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โรงเรียนเทศบาลท่าตุม อำเภอท่าตุม จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านสื่อการเรียนรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และด้านการวัดและประเมินผล มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากครูได้รับการพัฒนาตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ซึ่งมุ่งเน้นให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน พัฒนabethเรียนร่วมกัน ร่วมสังเกตการจัดการเรียนรู้และสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกันผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตลอดระยะเวลา

มีการโค้ชและการดูแลให้ปรึกษา (Coaching and Mentoring) จากเพื่อนครู ผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ส่งผลให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงนักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงและมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากครูด้วยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยมีครูเป็นผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกให้คำปรึกษาและแนะนำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2555: 134) กล่าวถึงความสำคัญของชุมชนเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (Professional Learning Community) ว่าเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตที่ดีของครูในยุคศตวรรษที่ 21 ที่จะทำให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชนทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในระดับปฏิรูปการเรียนรู้ การเรียนรู้ในสถานศึกษาต้องเปลี่ยนไปจากเดิมโดยสิ้นเชิง ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูสอนมาเป็นครูฝึกหรือครูผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกในห้องเรียนต้องเปลี่ยนจากห้องสอนมาเป็นห้องทำงาน เพราะในเวลาเรียนส่วนใหญ่ นักเรียนจะเรียนเป็นกลุ่มและทำงานร่วมกันที่เรียกว่า การเรียนแบบโครงการ (Project- Based Learning) นอกจากนี้กระบวนการ PLC จะก่อประโยชน์ทั้งแก่นักเรียน ครู และนักการศึกษา คือ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกกว้างและเชื่อมโยง ทั้งกับนักเรียนและครู ที่สำคัญยิ่งคือ PLC จะช่วยเผยศักยภาพที่แท้จริงของปัจเจกออกมาผ่านกระบวนการกลุ่ม สอดคล้องกับแนวคิดของ นนทลี พรธาดาวิทย์ (2559: 27 - 28) กล่าวว่าการจัดกิจกรรมและวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากการทำหน้าที่สอนเป็นผู้อำนวยการอำนวยความสะดวก ช่วยเหลือดูแล และกระตุ้นผู้เรียนในการเรียนรู้จากผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิภรณ์ ขนอม (2559: 301 - 303) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาไทยของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่ยี่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนของครูอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระชัย รัตนรังษี (2560: 156 - 158) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล สพฤกษ์ศรี (2561: 340 - 342) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพโดยผสมผสานเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐานที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

4.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากครูได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน เน้นส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งตลอดระยะเวลาการพัฒนา มีการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษา (Coaching and Mentoring) จากเพื่อนครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552: 61 - 62) กล่าวว่า การพัฒนาครูมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ซึ่งในที่สุดจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาและใช้หลักสูตรแบบอิงมาตรฐาน ให้ประสบความสำเร็จ สถานศึกษาจะต้องพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง เน้นการสร้าง ความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดประเมินผล โดยมีมาตรฐานและตัวชี้วัดเป็นเป้าหมาย การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม รูปแบบการพัฒนาบุคลากรจะต้องใช้การนิเทศ ทั้งแบบกลุ่มและเป็นรายบุคคล โดยการสอนแนะ (Coaching) การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และ จะต้องได้รับการประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ DeMonte (2013: 7 - 8) กล่าวว่า การพัฒนาครูควรจัดให้มี ผู้ฝึกสอน (Coach) หรือพี่เลี้ยง (Mentor) จะช่วยทำให้การพัฒนาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มากกว่าการให้ครูพัฒนาตนเองโดยลำพัง และควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการให้การสนับสนุนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้อง กับแนวคิดของ มารุต พัฒนาผล (2557ก: 583 - 584) ได้สรุปเกี่ยวกับความสำคัญของชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพครูว่าองค์ความรู้ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูแต่ละคนจะถูกนำมา จัดการความรู้อย่างเป็นระบบ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง ช่วยทำให้ครูมี ความรู้ในเนื้อหาและเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน ส่งผลทำให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูเกิดการพัฒนาในด้านความรู้ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมมือร่วมใจ การเรียนรู้ ประสบการณ์การปฏิบัติงานในพื้นที่และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การที่ผู้สอนมีความรู้ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนสูงขึ้น ส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งด้านความรู้ และทักษะต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชีระชัย รัตนรังษี (2560: 156 - 158) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการ สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของ ครูภาษาไทยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับแนวคิดของ บังอร เสรีรัตน์ (2560: 155) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมชุดความคิดเกี่ยวกับการ สอนของครูประถมศึกษา พบว่า คะแนนชุดความคิดเกี่ยวกับการสอนของครูประถมศึกษาเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรัณย์พล วิวรรณมงคล (2561: 92 - 93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครู มีความรู้ความเข้าใจต่อการจัดการเรียนรู้บูรณาการสะเต็มศึกษาหลังการใช้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา บุญมาก (2561: 150 - 152)

ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนเชิงรุกหลังการส่งเสริมสูงกว่าก่อนการส่งเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี ปกครอง และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2561: 52) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จำรัส อินทลาภาพร (2562: 46) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาสำหรับครูประถมศึกษา พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาของครูหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมอร ศรีวรรณ (2562: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะชีวิตของผู้เรียน โรงเรียนที่พริ้งพิทยาคม พบว่า ความรู้ความเข้าใจของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหลังจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ อ้นเกษม และคณะ (2563: 89) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลการประเมินหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากครูได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ตามกระบวนการพัฒนา 5 ขั้น ซึ่งในการพัฒนาครูแบ่งออกเป็น 4 วงรอบ ตลอดปีการศึกษา นอกจากนั้นได้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และมีการประเมินพัฒนาการด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 ครั้ง และการประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู จำนวน 4 ครั้ง ซึ่งในแต่ละครั้งมีการสะท้อนผลและให้ข้อเสนอแนะแก่ครู เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น และตลอดระยะเวลาการพัฒนา มีการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษา (Coaching and Mentoring) จากเพื่อนครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรที่มีวิสัยทัศน์และภารกิจร่วมกัน เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ สะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชาริณี ตริวรัญญา (2560: 301) กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการรวมกลุ่มแบบร่วมมือรวมพลังของผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาในลักษณะของชุมชนเชิง

วิชาการที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และคุณภาพการศึกษา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิมล ว่องวานิช (2561: 28) กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการที่เปิดพื้นที่การเรียนรู้สำหรับครู มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ทำให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูที่ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนา เพื่อให้เกิดผลต่อผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553: 219 - 220) วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557: 97 - 100) อนุสรฯ สุวรรณวงศ์ (2557: 167 - 168) อำนาจ เหลื่อน้อย (2561: 317 - 318) Louis & Kruse (1995: 187 - 207) Stoll & Louis (2007: 1 - 13) DuFour, et al, (2010) Hord (2010: 20 - 24) Kenoyer (2012: 17) สรุปว่า การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning and Development) ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การร่วมกันเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพภายใต้บรรยากาศที่เปิดพื้นที่การเรียนรู้แบบนำตนเองของครูเพื่อการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ด้วยความกระตือรือร้นในการมุ่งมั่นพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันค้นหาความรู้ ทักษะและเทคนิควิธีการสอน และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกันผ่านประสบการณ์ตรง ซึ่งการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ได้มากที่สุด ด้วยบริบทของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม สอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2559: 335 - 336) กล่าวว่า การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การปฏิบัติส่วนบุคคล (Shared Personal Practice) เป็นการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน จากการประเมินตนเอง การสังเกตการจัดการเรียนการสอนของเพื่อนครู และผลการประเมินต่าง ๆ เช่น ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งการแบ่งปันประสบการณ์การปฏิบัติส่วนบุคคลนี้จะช่วยให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาความเป็นมืออาชีพ (Professional) ของครูอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ Martin (2011: 142 - 152) กล่าวว่า การพูดคุยสนทนากันระหว่างสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ นักการศึกษา และผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอนและการจัดการเรียนรู้ เพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งร่วมกันเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติที่ช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนเกิดได้ดีขึ้น ซึ่งการสะท้อนผลและการชี้แนะการปฏิบัติจะเป็นเครื่องมือหรือกลไกในการทบทวนประเด็นพื้นฐานสำคัญที่ก่อให้เกิดผลทางบวกต่อการเรียนการสอนและคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนหรือช่วยพัฒนาการจัดการเรียนรู้และส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ Karma (2006: 240) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงใต้ของมณฑลชานา โดยใช้วิธีการที่เรียกว่า ALRR (ถาม ฟัง ตอบสนอง และสะท้อนให้เห็น) พบว่า ครูคณิตศาสตร์ต้องการมีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพราะทำให้ครูได้พัฒนาสติปัญญา อารมณ์ และทีมความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้น ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา ความสามารถในการสอนคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น กระบวนการการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานในห้องเรียน ครูเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นมืออาชีพมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Graham & Robison (2007: 83 - 110) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการยกระดับคุณภาพครู

ผ่านโครงการร่วมมือกันเรียนรู้ กรณีศึกษาชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการพัฒนาระบบวิชาชีพกับผลลัพธ์ของเรื่องการสอน ปรากฏว่าการเรียนรู้แบบต้นตัวและเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ส่งผลในทางบวกต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ และกิจกรรมการสอนของครู และพบว่าความร่วมมือกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพของครูในระดับเดียวกัน สอนวิชาเดียวกัน ด้วยการร่วมมือกันเรียนรู้ จะส่งผลต่อการยกระดับความสามารถทางวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hassan, Ahmad, & Boon (2018: 433 - 443) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในประเทศมาเลเซีย เป็นการศึกษาและนำเสนอรูปแบบการจัดกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในประเทศมาเลเซีย เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนและการเรียนรู้ สร้างการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาการเห็นคุณค่าแห่งตนเอง ผลการวิจัยพบว่า ในประเทศมาเลเซียสามารถใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการสร้างเครือข่ายได้ในทุกโรงเรียนในประเทศ และยังสามารถใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนได้ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมุณษา จุลชาติ (2556: 235 - 238) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบวิชาชีพแบบร่วมมือโดยเน้นครูเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของครูโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์หลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปองทิพย์ เทพอารีย์ และมารุต พัฒนาผล (2557: 284) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา พบว่า สมรรถนะเชิงวิชาชีพของครูหลังการทดลองใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธทัย รุจิรัตน์ (2558: 183 - 187) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการเสริมพลังเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ครูผู้สอนมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขอยู่ในระดับดี มีพัฒนาการในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมุทร สมปอง (2558: 134 - 140) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนประถมศึกษา: การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า ความสามารถในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากที่สุด และพฤติกรรมการสอนของครู พบว่า ครูมีการเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานิตย์ อาชานอก และชวลิต ชุกก่าแพง (2560: 123) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูมืออาชีพตามแนวคิดวิธีการสอนงานและให้คำปรึกษาโดยใช้วิถีทัศน์ที่ส่งเสริมสมรรถนะการสอนของครูในโรงเรียน พบว่า สมรรถนะการสอนของครูมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ทั้ง 4 มิติ ได้แก่ มิติการจัดการห้องเรียน มิติด้านความรู้ มิติด้านวิธีสอน และมิติด้านการวินิจฉัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา บุญมาก (2561: 150 - 152) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับมากที่สุด และมีทักษะการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี ปกครอง และสุวิวัฒน์ จุลสุวรรณ (2561: 52) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับ

มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล สพฤกษ์ศรี (2561: 340 - 342) ได้ทำการวิจัยเรื่องชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพโดยผสมผสานเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐานที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ครูมีพัฒนาการในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐานที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม มีการโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Coaching) และการโค้ชแบบเพื่อนร่วมวิชาชีพ (Peer Coaching) และการโค้ชโดยผู้บริหาร (Executive Coaching) มีพัฒนาการในการออกแบบการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประคอง รัศมีแก้ว (2563: 360 - 361) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี เจริญศิริ (2563: 250 - 257) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า 1) พัฒนาการสมรรถนะของครูด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก และ 2) พัฒนาการสมรรถนะของครูด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

การประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู มีข้อค้นพบที่แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทั้งด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ และด้านพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ ที่พัฒนาในเวลาที่เหมาะสม ด้วยวิธีการเหมือน ๆ กัน ไม่สามารถทำให้ครูพัฒนาได้เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของแต่ละบุคคล ซึ่งมีพื้นฐานการรับรู้และการพัฒนาไม่เท่ากัน ดังนั้น การพัฒนาครูจึงต้องทำอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละบุคคลด้วยวิธีการพัฒนาที่หลากหลายในระยะเวลาที่แตกต่างกัน จึงจะช่วยให้ครูพัฒนาบรรลุเป้าหมายที่กำหนดได้

จากการดำเนินการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน (STAR-2S Model) ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ดังนี้ 1) ผลการทดสอบปลายปี ประจำปีการศึกษา 2563 โดยใช้แบบทดสอบที่ครูร่วมกันสร้างขึ้น ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด เมื่อพิจารณาเป็นระดับชั้น พบว่า ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวมอยู่ในระดับดี และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน, 2563: 19 - 20) 2) ร้อยละของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละรายวิชาในระดับ 3 ขึ้นไป ภาพรวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 มีค่าเท่ากับ ร้อยละ 91.53 ซึ่งเป็นไปตามค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด คือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 3) ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test: NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 พบว่า ผลการทดสอบภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 50.62 ซึ่งผลการทดสอบสูงกว่าปีการศึกษา 2562 และสูงกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับจังหวัด 4) ผลการทดสอบ

ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 พบว่า ผลการทดสอบภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 38.39 ซึ่งผลการทดสอบสูงกว่าปีการศึกษา 2562 (โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน, 2563ก: 10 - 15) จากผลการทดสอบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน (STAR-2S Model) มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ทำให้ครูสามารถนำความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยใช้รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายหรือกลยุทธ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงและมีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับครู รวมถึงการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง และมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Louis & Kruse (1995: 187 - 207) Stoll & Louis (2007: 1 - 13) DuFour, et al. (2010: 9 - 14) Martin (2011: 142 - 152) สรุปว่า การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้นจะมุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ (Focus on Student Learning) เป็นการให้ความสำคัญแก่ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน มีเป้าหมายและข้อตกลงร่วมกันของสมาชิกทุกคน คือ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องบนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ โดยการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาทางวิชาชีพของครูจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นของผู้เรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Vescio, Ross, & Adams (2008: 80 - 91) พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียนกับผู้บริหารเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ช่วยส่งเสริมการสอนให้ครู เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น มีการปรับปรุงวัฒนธรรมการเรียนการสอน เน้นการเรียนรู้ของนักเรียนและครู เพิ่มขีดความสามารถของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และเมื่อครูเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นักเรียนได้รับประโยชน์ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปองทิพย์ เทพอารีย์ และมารุต พัฒผล (2557: 284) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา พบว่า ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงขึ้น และผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์หลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี ปกครอง และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2561: 52) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายสุนีย์ กอสนาน (2562: 245 - 249) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพโดยผสมผสานเครือข่ายสังคมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบไตร่ตรองที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในภาพรวมคะแนนเฉลี่ยประเมินความสามารถหลังเรียน ครั้งที่ 1 - 3 มีพัฒนาการสูงขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ แพลงล้วน (2563: 227 - 228) ได้ทำวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนานักวิชาชีพครูสู่ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาพรวมนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

4.3 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ที่พัฒนาขึ้น มีกระบวนการพัฒนาครูที่เป็นระบบและมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ครูร่วมมือรวมพลังกันเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และตลอดระยะเวลาการพัฒนามีการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษา (Coaching and Mentoring) จากเพื่อนครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังตระหนักถึงการมีภาวะผู้นำร่วมกันด้วยการกระจายอำนาจ เพื่อให้ครูมีภาวะผู้นำเพิ่มมากขึ้น จนเกิดเป็นผู้นำร่วมของครูในการขับเคลื่อนสู่การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของครูทุกคนในการตัดสินใจและรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้มีความคล่องตัวในการพัฒนาการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ สอดคล้องกับแนวคิดของ ซวลิต ชูกำแพง (2560: 5) กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคลากรที่สร้างการเปลี่ยนแปลงและเห็นผลที่ยั่งยืนในโรงเรียน โดยอาศัยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานร่วมกันด้วยสัมพันธภาพที่ดี โดยมีค่านิยมที่มีนักเรียนเป็นเป้าหมายสำคัญ นอกจากผลที่เกิดขึ้นจะส่งผลที่ดีต่อนักเรียนแล้ว ยังช่วยให้โรงเรียนมีความเข้มแข็งและสามารถทำงานอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ วรลักษณ์ ชูกำเนิต และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557: 97 - 100) อนุสรฯ สุวรรณวงศ์ (2557: 167 - 168) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2559: 335 - 336) ชาริณี ตรีวีรณัญญ (2560: 301 - 302) Hipp & Huffman (2003: 5 - 8) Hord (2010: 20 - 24) Kenoyer (2012: 17) สรุปว่า ภาวะผู้นำร่วมของสมาชิกชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยการกระจายอำนาจ เพิ่มพลังอำนาจซึ่งกันและกัน จะมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของครูทุกคนในกระบวนการตัดสินใจและรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้มีความคล่องตัวในการพัฒนาการปฏิบัติงาน สามารถวิพากษ์ วิจารณ์ และสะท้อนผลการปฏิบัติงานของเพื่อนร่วมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตลอดจนเพิ่มศักยภาพด้านภาวะผู้นำให้แก่ครูเพื่อเสริมสร้างครูผู้นำโดยครูเป็นผู้ลงมือกระทำเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ ผู้นำร่วมจะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อมีบรรยากาศส่งเสริมให้ครูสามารถแสดงออกด้วยความเต็มใจและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Phillip (2009: 310 - 322) พบว่า 5 มิติของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ 1) ความเป็นผู้นำที่ใช้ร่วมกันและให้การสนับสนุน 2) มีวิสัยทัศน์ที่ใช้ร่วมกัน 3) การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้การเรียนรู้ 4) ปฏิบัติงานร่วมกัน 5) เงื่อนไขการสนับสนุน ซึ่งผลการศึกษาแสดงถึงวัฒนธรรมของโรงเรียนสัมพันธ์กับการได้รับการสนับสนุน โดยมีความไว้วางใจและความเคารพซึ่งกันและกัน ผลสำเร็จเกิดจากการเรียนรู้ร่วมกัน เน้นการเรียนรู้ของนักเรียน ระดับที่มิจะสร้างภาวะความเป็นผู้นำและการเรียนรู้ร่วมกันของส่วนรวมผู้บริหารในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวก การจัดระเบียบข้อมูลบุคลากรและทรัพยากรในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Turner (2015: 96 - 99) พบว่า วัฒนธรรมความร่วมมือ การตัดสินใจจากสารสนเทศโรงเรียน และภาวะผู้นำสนับสนุน มีผลต่อการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งปัจจัย 3 ประการนี้ ยังช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้อให้ครูมีสภาพคล่อง

ในการปฏิบัติงานและช่วยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้น จากผลการศึกษาความพึงพอใจของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิภรณ์ ขนอม (2559: 301 - 303) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาไทยของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา บุญมาก (2561: 150 - 152) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี ปกครอง และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2561: 52) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า ความพึงพอใจต่อการใช้ระบบพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ แปลงล้วน (2563: 227 - 228) ได้ทำวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูสู่ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอกะเทิง จังหวัดเชียงราย พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูสู่ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มานพ จิตมั่น (2563: 45) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โรงเรียนเทศบาลท่าตุม อำเภوتاตุม จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัย พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านสื่อการเรียนรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และด้านการวัดและประเมินผล มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากครูได้รับการพัฒนาตามกระบวนการของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ซึ่งมุ่งเน้นให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน พัฒนาศักยภาพร่วมกัน ร่วมสังเกตการจัดการเรียนรู้และสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตลอดระยะเวลา มีการโค้ชและการดูแลให้ปรึกษา (Coaching and Mentoring) จากเพื่อนครู ผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ส่งผลให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงนักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงและมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากครูด้วยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยมีครูเป็นผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกให้คำปรึกษาและแนะนำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารย์ พานิช (2555: 134) กล่าวถึงความสำคัญของชุมชนเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (Professional Learning Community) ว่าเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตที่ดีของครูในยุคศตวรรษที่ 21 ที่จะทำให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชนทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในระดับปฏิบัติการเรียนรู้ การเรียนรู้ในสถานศึกษาต้องเปลี่ยนไปจากเดิมโดยสิ้นเชิง ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูสอนมาเป็นครูฝึกหรือครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน ห้องเรียนต้องเปลี่ยนจากห้องสอนมาเป็นห้องทำงาน เพราะในเวลาเรียนส่วนใหญ่ นักเรียนจะเรียนเป็นกลุ่มและทำงานร่วมกันที่เรียกว่า การเรียนแบบโครงการ (Project-based Learning) นอกจากนี้ กระบวนการ PLC จะก่อประโยชน์ทั้งแก่นักเรียน ครู และนักการศึกษา

คือ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึก กว้าง และเชื่อมโยง ทั้งกับนักเรียนและครู ที่สำคัญยิ่งคือ PLC จะช่วยเผยแพร่ภาพที่แท้จริงของปัจเจกออกมาผ่านกระบวนการกลุ่ม สอดคล้องกับแนวคิดของ นนทลี พรธาดาวิทย์ (2559: 27 - 28) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมและวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากการทำหน้าที่สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก แนะนำ ช่วยเหลือดูแล และกระตุ้นผู้เรียนในการเรียนรู้ จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการวิจัยของ สุมนทนา จุลชาติ (2556: 235 - 238) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการพัฒนาวิชาชีพแบบร่วมมือโดยเน้นครูเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของครูโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของครูอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิภรณ์ ขนอม (2559: 301 - 303) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาไทยของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนของครูอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อีระชัย รัตนรังษี (2560: 156 - 158) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยในการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล สพฤกษ์ศรี (2561: 340 - 342) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพโดยผสมผสานเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐานที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำรูปแบบนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา ความต้องการของครู และบริบทของสถานศึกษา ควรดำเนินการให้ครอบคลุมกระบวนการพัฒนา ทั้ง 5 ชั้น และดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ พร้อมทั้งทำความเข้าใจกับครูที่เข้าร่วมการพัฒนาวิชาชีพ การกำกับติดตามด้วยความเป็นกัลยาณมิตรจะทำให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างแท้จริงจะช่วยให้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร รวมทั้งการจัดตารางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านอื่น ๆ เช่น การวิจัยในชั้นเรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านทักษะและความสามารถของผู้เรียน เช่น ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการใช้ภาษาและการสื่อสาร เป็นต้น

2.3 ควรมีการนำรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ไปขยายผลและเผยแพร่ให้กับสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง